אור ה' — הדרוש הו'

הדרוש הששי בשדים: ולפי שמציאותם מבואר בתורה ובדברי רז"ל עם שנתפרסם ונמשך באומות ונתאמת אצל החוש הנה העיון בהם בשני עניינים אם במהותם או בתכלית מציאותם ולפי שאין לנו מבוא בידיעה בסבותיהם הנה דרך החקירה בעניינים אלו מן המאוחר אל הקודם והוא הנמשך והמפורסם בהם ואומר שמה שנתפרסם בהם ד' עניינים הא' ידיעה בעניינים ההוים והעתידים הטבעיים למה שבאמצעותם תגיע הידיעה לאדם הב' בקשת הכבוד וההשתעבד להם שבאמצעות העבודות יתרצו ויעתרו לבקשת העובד כאמרו יזבחו לשדים לא אלוה וכמו שבא בספרי המלאכה ההיא הג' בחירת הרע במה ההסתה לחטוא כמו השטן לאיוב והכזב הנמצא בהם כמו שבא בסנהדרין. הד' שיפעלו בתכלית הקלות ויתלבשו באנושות בפתע כמו שנתפרסם במעשים באו בתלמוד בזה אין צורך לזוכרם ולזה אומר כי למה שלהם ידיעה בדברים ההוים והעתידים אין המלט מהיות בהם חלק שכלי ולמה שנמצא בהם בקשת הכבוד והבחירה אל הרע שהם דברים בהם נמשכים מהכח המתעורר הנה אין המלט מהיות היסודות הקלים גוברים בהם אם היה שיורכבו מהד' יסודות ואולי שהם מחלקים אישיים ואויריים והנה יסכים בזה הבחיר' אל הרע כי למה שהתפאר שהטוב במדות המצוע הנה אם היה האדם השוה המזג מארבע יסודותיו ומוכן ונאות לבחור בטוב והיו האדומיים בהם בעשנים וקנאים והדומים אל הכבוד והמעלה יותר ראוי לעוותם מן המצוע ולזה היו אלה שיסודם אישיות ואויריות שהם בקצה האחרון ראוי להיותם בתכלית הגאוה והכעס והקנאה עד שיגיע ממנה להסית ולהדיח האדם כפי מה שאיפשר לו וזהו מה שאשער במהותם והוא מסכים אל מה שאחז"ל בהם שיש בהם עניינים כבני אדם ועניינים במלאכי השרת ולפי זה יהיה תכלית מציאותם אל הטוב הוא אם לנסות בהם בני אדם ולשומם שלמים באמצעות נסיונם כאשר קרה לאיוב בסוף עניינו ואם להיותם כלי מפצו לממרים דברו כפי מה שתגזור חכמתו יתברך וכבר פשטה כת מהדברים יראו במהות השדים שבהם שכלים נבדלים ותכף הבראם הרגישו במעלתם ונטו אלא הגאו' אם שחרה להם ההשתעבד לו ית' שנתקנאו במעלת האדם השלם שהוא ידוע אצלם שהיה עתיד לחיותם במדרגתם וזה אמנם היה לבחירתם שנבראו בעלי בחירה ורצון ובחרו ברע ולכן נענשו להתקיים ולהתמיד ברוע הבחירה וזה אמנם יראה מאמר נפסד בעצמו וזה שהוא ידוע שהרע והחסרות יגיע מפאת החמר והטוב והשלמות מפאת הצורה וכל שכן היות הצורה צורה שכלית שהוא מן הנמנע אצלה שתבחר ברע ובחסרון והמאמר שנבראו בעלי בחירה ורצון כאשר נבין בו טוב הרצון בשלמות והתענוג בו הוא אמר אין ספק בו ואם נבין בו היותם בעלי בחירה ושאיפשר להם לפעולת הטוב והרע הוא דבר בלתי מצוייר בחק השכל ועוד שהחטא הזה בהם לא ימלט מהיות אם בעת הבראם ואם אחר הבראם ולפי שהוא נמנע בעת הראשון שנבראו בו למה שהיגיעה לחטא היה למה שהרגישו במעלתם ובכלל למה שהחטא היה מפעל מה מהפועל עכ"פ צריך שיקדם לו הפועל בזמן ולזה מה שמחוייב שהיה החטא אחר הבריאה יחוייב אם כן

שעמדו זמן בשלמות בלא חטא ולפי שהוא מבואר בהם שאין להם הפך ואין המלט מחדוש סבה להפוך רצונם אל החטא ורוע הבחירה והיה שחדוש הסבה הוא נמנע בשכל הנפרד הפשוט הוא מבואר שהחטא בהם נמנע וכ"ש לפי הנחתם שיראו ששאר השכלים יתקיימו והבוטחו מאתו יתברך בטוב הבחירה תכף הבראם שהיה ראוי שיובטחו אלו גם כן בטוב הבחירה אחר שעמדו זמן מה בלא חטא ולפי שהדברים נעלמים ושערי החקירה כמעט נעולים אין לנו לזוז מקבלת רז"ל ר"ל שאמרו שיש בהם דברים כבני אדם ודברים כמלאכי השרת ודי בזה הדרוש הו':